

Zabudnutá výtvarná ikona Košíc Igor Ďurišin v sérii dokumentov MŮJ EMIGRANT

TLAČOVÁ SPRÁVA

Za komunizmu u nás zakázaný, vo svete uznávaný – výtvarník a nonkonformný umelec Igor Ďurišin. Jeho osud fascinoval režiséra Jakuba Julényho natoľko, že ho spracoval do samostatného dokumentu v rámci série MŮJ EMIGRANT. Film HERR DURISIN odvysiela RTVS už túto nedeľu 25. septembra 2022 o 20.10 hod. na Dvojke. V rovnakom čase sú na nasledujúce týždne naplánované ďalšie štyri dokumenty režisérov a režisérokov mladšej generácie. Autorom vizuálnej podoby série siedmich filmov je animátor Marián Vredík a pod dizajnom komunikačných materiálov projektu je podpísaný Waldemar Švábenský.

„Zaujímalo ma, v čom spočíva tragédia nepochopenia slobodomysleného človeka. Aký je súvis medzi reálnou emigráciou a emigráciou duševnou? Spôsob, akým sa Igor Ďurišin búril a otvorene komunikoval svoje postoje, je niečo, na čo komunistický režim nebol zvyknutý. Systém, ktorý je založený na lži, sa totiž nevie brániť, keď mu niekto povie, že je nahý,“ povedal režisér a scenárista Jakub Julény. „Považujem za povinnosť mojej generácie upozorňovať na príbehy tvorcov, ktorí boli úmyselne vygumovaní z historického a kultúrneho povedomia. Osud Igora Ďurišina je takýmto príbehom. Jeho umelecká mytológia je mimoriadne inšpiratívna pre súčasných autorov aj divákov mojej generácie. Pri spracovaní sme sa snažili nadviazať na túto poetiku.“

V oficiálnej synopse filmu Herr Durisin sa uvádza: Igor Ďurišin je výtvarnou ikonou Košíc, na ktorú sme zabudli. Za komunizmu u nás zakázaný, vo svete uznávaný. Jeho grafiky uverejňujú v prestížnych časopisoch od New Yorku po Južnú Afriku. Jeho dielo vystavuje aj slávna Yoko Ono. Avšak kontakty so slobodným Západom sú trňom v oku totalitného režimu. Za svoj názor je vystavovaný útlaku a fyzickým útokom. Dobrovoľne sa zrieka občianstva a je vyhostený z krajiny. Naďalej tvorí v Západnom Nemecku a komunikuje s celým svetom, až kým sa nenaplní jeho čas. Jeho dielo dnes opäť ožíva.

„Chcem svoju umeleckú mytológiu, ktorá je zároveň mierovým posolstvom, naďalej rozvíjať v spoločnosti, ktorá mi umožní rozvíjať svoj talent. Nepatrím nikomu, kto nepríjme môj talent a preto žiadam o prepustenie z Československého štátneho zväzku,“ vyznáva sa vo filme hlavný protagonist Igor Ďurišin.

„Vo filme stretieme bizarné postavy, ale aj trpké relikvie bývalého režimu a zároveň Igorovho osudu. Jednotlivé miesta sú akoby javiskom, kde sa odohrali dôležité životné etapy Igora Ďurišina. Prostredia v istom slova zmysle vystihujú jeho uzavretosť a zabudnuté bytie, ale aj fenomén undergroundu ako taký,“ dodal filmár Jakub Julény, ktorý minulý rok debutoval celovečerným dokumentom *Komúna*. Ten, rovnako ako aktuálnu sériu siedmich dokumentov *MÔJ EMIGRANT*, produkovala Barbara Janišová Feglová zo spoločnosti Hitchhiker Cinema.

➤ Trailer dokumentu *HERR DURISIN*: <https://vimeo.com/743522361>

Séria *MÔJ EMIGRANT* vychádza zo skutočných osudov konkrétnych ľudí, ktorých sa emigrácia zásadne dotkla v období rokov 1968 a 1989 a fatálne ovplyvnila nie len ich životy, ale aj ráz celej krajiny.

„V posledných rokoch vnímame zvýšený nárast záujmu odbornej aj laickej verejnosti o moderné slovenské dejiny a platí to aj aj pre obdobie rokov 1968 - 1989. Ide o obdobie, ktoré nie je komplexne spracované historiografiou, ale mnoho ľudí naň má bohaté osobné spomienky. Najmä druhá polovica 80. rokov má svoje osobitné čaro ako dejinná epocha plná dramatických historických udalostí, ústiacich do "roku zázrakov" 1989, v ktorom padol komunistický režim,“ vyjadril sa historik Peter Jašek z Ústavu pamäti národa, ktorý na sérii spolupracoval ako odborný poradca.

*„Autorom animácií našej dokumentárnej série je Marián Vredík, pôvodom aj dušou výtvarník. Tvorí od kreslenej animácie až po experimenty na poli nefázovej animácie, rád prepája analógové a digitálne postupy. Spolupracoval s nami aj na filme *Komúna* a aktuálne je nominovaný na Národnú cenu za dizajn 2022 v kategórii *Animácia a video*,“* uviedla poducentka Barbara Janišová Feglová. *„Každý z filmov vyžadoval iný prístup, animácie často oživovali časti, kde bolo potrebné príbeh koncentrovať alebo zvýrazniť niektorú z významových rovín. Pri spracovaní vizuálnej stránky filmu o Igorovi Ďurišinovi bola prirodzene určujúca jeho tvorba a jej ústredný motív väzenskej gule na nohe.“*

"Napríklad pri tvorbe grafík a animácií taeseru som vychádzal z ambivalencie samotnej témy série. Oslovila ma dobová vizualita konca 60. rokov - psychadélie, pop-art, beatnický flow - ako odkaz na eufóriu z Pražskej jari a zároveň minimalizmus až drsnosť, ktoré reflektujú vytriezvenie po auguste '68,“ povedal výtvarník Marián Vredík o svojich inšpiráciách.

Za dizajnom komunikačných materiálov série stojí grafický dizajnér a fotograf **Waldemar Švábenský**. S produkčnou spoločnosťou Hitchhiker Cinema v minulosti

spolupracoval na vizualite filmov *Zlatá Zem* a *Komúna*. Okrem toho je neúnavným bojovníkom za práva transrodových ľudí a organizátorom festivalu transrodovej kultúry Svet podľa Gabriela, ktorý je venovaný pamiatke zosnulého Gabriela Švábenského. "*Pracovať na zadaní bola pre mňa veľká výzva – najmä v hľadani vizuálnej skratky k takému fenoménu, akým je túžba po slobode, mnohokrát aj za cenu osobných strát a životných prehier,*" povedal Waldemar Švábenský.

- Trailer série: <https://vimeo.com/738629929>

Autormi/autorkami filmov v rámci série *MÔJ EMIGRANT* sú filmári/filmárky mladšej generácie - **Jana Bučka, Michal Fulier, Lena Kušnieriková, Jakub Julény, Edo Cicha, Jana Durajová, Martin Hnát, Dominik Jursa**. Viacerí z nich už spolupracovali s nezávislou produkčnou spoločnosťou Hitchhiker Cinema, ktorá sa dlhodobo venuje vývoju kreatívnych dokumentov so spoločenským presahom a produkcii autorských filmov zameraných na angažované témy.

- Plánované televízne premiéry:

3. Môj emigrant: **Herr Durisin**, r.: Jakub Julény - 25. 9. 2022 o 20:10
4. Môj emigrant: **Andy Fantasta**, r.: Edo Cicha - 2. 10. 2022 o 20:10
5. Môj emigrant: **Ivan Lefkovits**, r.: Jana Durajová - 9. 10. 2022 o 20:10
6. Môj emigrant: **Imrich Erös, vymazaný**, r.: Martin Hnát - 16. 10. 2022 o 20:10
7. Môj emigrant: **Palo**, r.: Dominik Jursa - 23. 10. 2022 o 20:10

Cieľom projektu *MÔJ EMIGRANT* je skúmať podobu emigrácie, ktorá ovplyvnila osudy mnohých slovenských rodín, vrátiť sa k stále živo diskutovanej téme, a reflektovať ju z pohľadu súčasného – odchádzaním a prichádzaním emigrantov aj imigrantov - každodenne formovaného Slovenska.

Na sérii *MÔJ EMIGRANT* sa koprodukčne podieľal **Rozhlas a televízia Slovenska**. Vývoj a produkciu filmov finančne podporili **Audiovizuálny fond** a **Ministerstvo kultúry SR**. Partnermi projektu sú **Ústav pamäti národa** a občianske združenie **CHARACTER – Film Development Association**.

Web projektu: <http://mojemigrant.sk>
Web producenta: <http://hitchhikercinema.sk>
Facebook: www.facebook.com/mojemigrant
Instagram: www.instagram.com/mojemigrant/

Mediálna podpora dokumentárnej série *MÔJ EMIGRANT*

